

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI ÜYE İSTATİSTİKLERİ

Madencilik, tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren temel sektörlerden biri olmuştur. Özellikle, sanayi devriminden bu yana insanlığın gelişim sürecinin son iki yüz yılındaki baş döndürücü ilerlemede kömür ve demirin önemini yadsımak mümkün değildir. İçinde bulunduğumuz yüzyılda da, madencilik faaliyetleri olmaksızın insan yaşamının refah içinde sürdürülebilmesi olası değildir. Bugün, kullandığımız arabalardan, içinde yaşadığımız evlere, bilgisayarlardan telefonlara kadar yaşamımız için vazgeçilmez olan hemen her şey, madencilik etkinlikleri sonucu elde edilen ürünler sayesinde varlık kazanabilmektedir. Madenler, milyonlarca yılda oluşan tüketildiğinde yenilenemeyen kaynaklardır. Bu nedenle mutlaka etkin bir planlamayla ülkenin ihtiyaçları göz önüne alınarak çevreye duyarlı bir şekilde ve kamu yararı öncelikli olarak üretilmelidir. Madenlerin aranmasında, bulunmasında ve işletilmesinde mühendislik bilim ve teknolojisini, uluslararası kabul görmüş normları kullanmak önemlidir. Ama daha da önemlisi bu kaynaklarımızın sömürülmesine ve talan edilmesine karşı durmaktır. Genel olarak bakıldığında, ülkemiz madencilik sektörünün istenilen düzeyde gelişmemiş olmasının nedeni diğer pek çok alanda olduğu gibi, stratejik öngörüyle insan kaynakları planlamasını da göz önüne alan ulusal kalkınma modellerinin bir türlü geliştirilememesi, uluslararası finans kuruluşlarının güdümünde ekonomik ve sosyal politikaların uygulanması, özellikle son otuz yılda planlama düşüncesinin tamamen bir kenara bırakılması, ekonominin sanayileşme ve yatırım artışlarına dayalı dengeli bir yapıya kavuşturulamaması, sanayileşmenin olmazsa olmaz koşulu olan teknoloji üretimini gerçekleştirmek amacıyla geliştirilmesi ve uygulanması gereken ulusal bilim ve teknoloji politikalarımızın olmayışı, yönetsel yapılardaki verimsizlik, yolsuzluk ve yozlaşma söylenebilir.

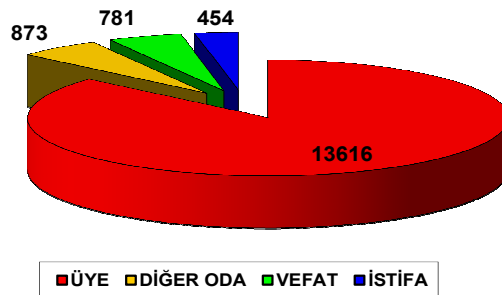
Ülkemiz, doğal kaynaklar açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Ancak ülke ekonomisinde madenciliğin önemli bir yeri olduğu söylenemez. Türkiye, üretilen madensel kaynak çeşitliliği açısından 152 ülke arasında, 29 maden türünde yapılan üretim baz alındığında 10. sırada yer almaktadır; ancak üretici ülkelerin dünya pazarı içindeki payları sıralamasında % 0.16 oranı ile 52. sıradadır. Gelişmiş ülkelerde madencilik sektörünün GSMH'daki payı % 8'lerde iken, ülkemizde bu oran % 1,1 ile % 1,4 arasında değişmektedir. Bu rakama imalat sanayi içinde gösterilen cam, çimento gibi mamuller eklense dahi yine de istenilen seviyelere gelmediği açıktır. Esasen bu oran madenciliğin önemini ya da ekonomimiz içinde madenciliğin önemini ifade etmemektedir. Madenciliğin öneminin, madencilik ürünlerinin ülkemiz sanayisi için gerekliliği ve ülkemizin ekonomik bağımsızlığı açısından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu noktada yapılması gereken, ülkemizin gelişmesinde doğal kaynaklarımızın ekonomik katkısını verimli şekilde sağlayacak ciddi, tutarlı bir madencilik politikasının oluşturulması ve uygulanmasıdır.

Dünya maden potansiyeli içinde, ülkemizin payına bakıldığında, bor, toryum, linyit, mermer, manyezit, nadir toprak elementleri, zeolit, trona, barit, feldspat ve sodyum sülfat gibi madenlerde önemli miktarda rezerve sahip ve rekabet gücünün yüksek olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla, elde edilen hammaddelerin işlenmesi, önce yarı mamul, daha sonra mamul ürünlere dönüştürülmesi ve bu ürünlerin ilgili sanayi dallarında kullanımının gerçekleştirilmesi gibi, uluslararası piyasalarda rekabet gücünü artıracak yapılanmaların uygulanması gerekmektedir. Ayrıca bu ürünlerin yeni kullanım alanlarının belirlenmesine yönelik bilimsel ve teknolojik araştırmaların yapılmasına ve teşvik edilmesine de ihtiyaç vardır. Günümüzde dünya sanayii (enerji hammaddeleri dışında) 350-400 milyar dolarlık maden ve mineral işleyerek, 3,8 trilyon dolarlık ara malı üretmektedir. Bu ara malları sanayide uç ürünler haline getirilerek cari dolar ile 2011 yılında 70 trilyon dolarlık dünya ülkelerinin GSMH'lerinin temelini oluşturmaktadır. Görüldüğü gibi ülkelerin kalkınma ve ekonomik gelişiminde önemli yeri olan madencilik ve entegre üretim sanayi en büyük katma değeri de yaratmaktadır. ABD 2011 yılında 2,2 trilyonluk madencilik katma değeri ile 15,1 trilyon dolar GSMH'ye ulaşmıştır.

Madencilik sektörü emek yoğun bir sektör olup ülkede istihdamı artırır ve bu sayede işsizliğin azalmasında önemli bir etken olur. Genellikle kırsal kesimde yapıldığından iç göçü önleyen ve bölgeler arası eşitsizliği azaltmada önemli bir rol oynar. Ülkemiz için bu kadar önemli olan madenlerin titizlikle korunması ve değerlendirilmesi önce yönetim kademesinin sonra da herkesin görevidir. Gayri safi milli gelir içinde madenciliğin payı, son 10 yıl içinde % 1,1 ile % 1,4 arasında değişmiştir. Esasen bu oran madenciliğin önemini ya da ekonomimiz içinde madenciliğin önemini ifade etmemektedir. Madenciliğin öneminin, madencilik ürünlerinin ülkemiz sanayisi için gerekliliği ve ülkemizin ekonomik bağımsızlığı açısından da değerlendirilmesi gerekmektedir.

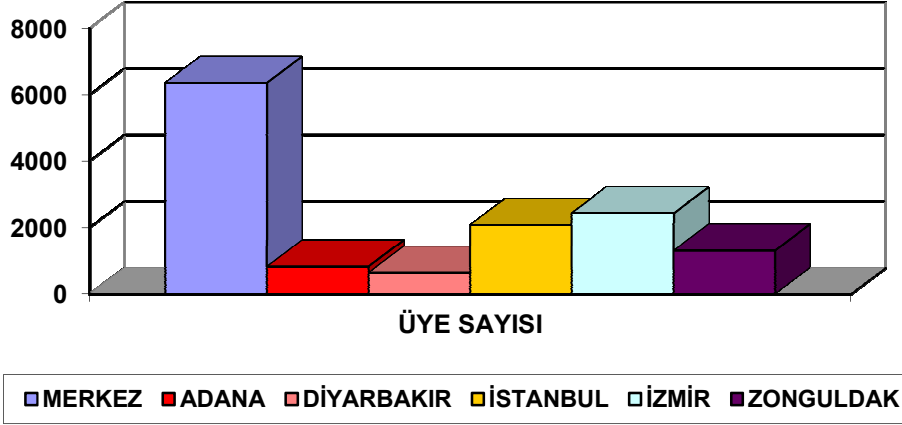
Üyelerimize ait istatistiki bilgiler aşağıda verilmektedir. Odamıza kayıtlı üye sayısı 01 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla **13.616**'dır.

ODA ÜYE SAYISI

ODA ÜYELERİNİN ŞUBELERE GÖRE DAĞILIMI

Merkeze bağlı illerde 6.353 kayıtlı üye, Adana Şubesine bağlı illerde 824 kayıtlı üye, Diyarbakır Şubesine bağlı illerde 640 kayıtlı üye, İstanbul Şubesine bağlı illerde 2.068 kayıtlı üye, İzmir Şubesine bağlı illerde 2.427 kayıtlı üye, Zonguldak Şubesine bağlı illerde ise 1.304 kayıtlı üye bulunmaktadır.

YILLARA GÖRE KAYIT SAYISI

1954 – 1969 yılları arasında 273, 1970 – 1979 yılları arasında 797, 1980 – 1989 yılları arasında 2.104, 1990 – 1999 yılları arasında 1.209, 2000 – 2009 yılları arasında 6.830, 2009 – 2013 (1 Mayıs) yılları arasındaki dönemde ise 2.403 üye kayıt olmuştur.

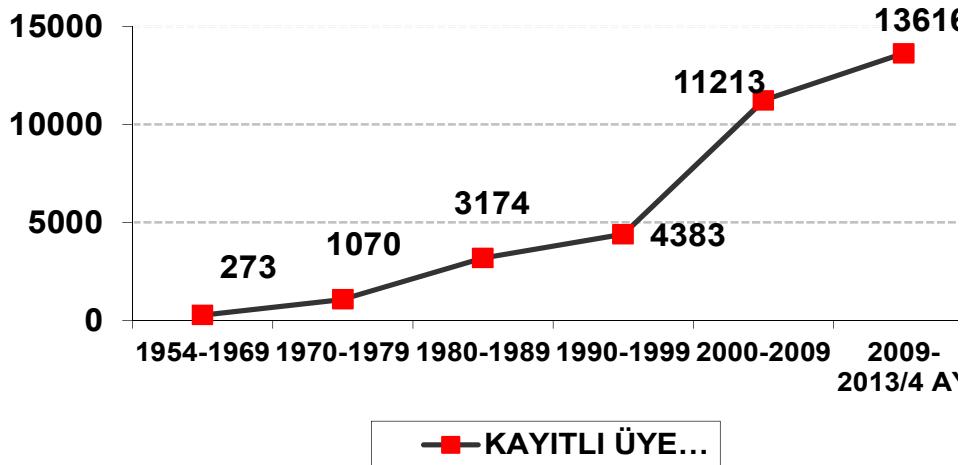
1969 ile 1979 yılları arasındaki kayıt artış yüzdesi = % 292

1979 ile 1989 yılları arasındaki kayıt artış yüzdesi = % 197

1989 ile 1999 yılları arasındaki kayıt artış yüzdesi = % 38

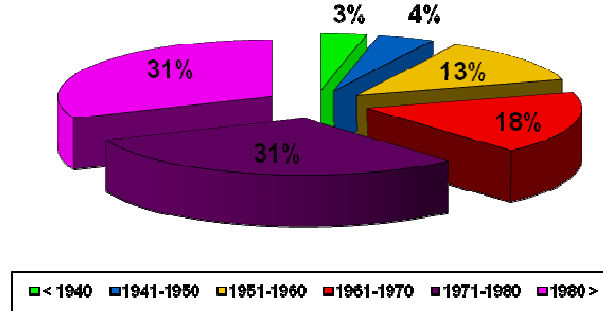
1999 ile 2009 yılları arasındaki kayıt artış yüzdesi = % 156

2009 ile 2013 (1 Mayıs) yılları arasındaki kayıt artış yüzdesi = % 21

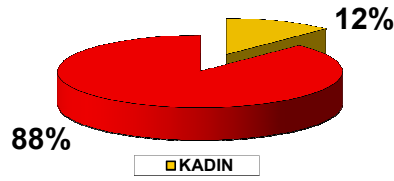
ODA ÜYELERİNİN DOĞUM TARİHLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Odamız üyelerinin %32'si 32 yaşın altında, %30'u 32-42 yaş ve %18'i 42-52 yaş aralığındadır. 62 yaş ve üstü üyelerimiz %20'lik dilimi teşkil etmektedir.

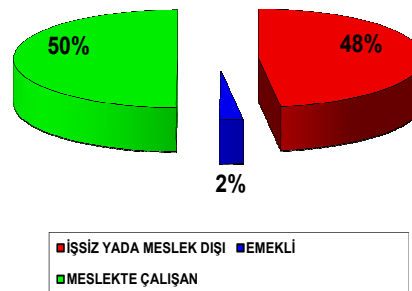
ODA ÜYELERİNİN CİNSİYETLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Oda üyelerinin yaklaşık % 12 ' sine karşılık gelen 1.673'ü kadın, % 88' ine karşılık gelen 11.943'ü erkektir.

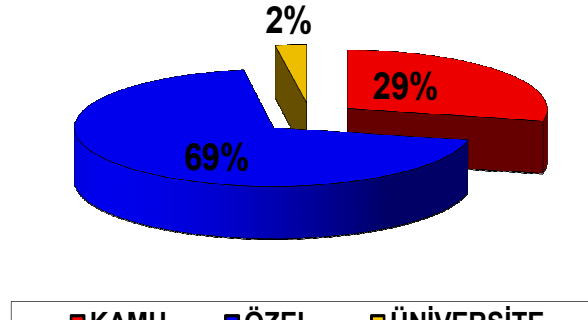
ODA ÜYELERİNİN ÇALIŞMA DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

Oda kayıtlarında çalışma durumları mevcut olan toplam 13.616 üyenin; 6.789' unun mesleği ile ilgili bir işte çalıştığı, 311' inin emekli olduğu ve 6.516' sının ise işsiz ya da Maden Mühendisliği mesleği dışında bir işte çalıştığı görülmektedir. Oda üyelerinin %50' si işsiz ya da meslek dışında bir işte çalışmaktadır.

ODA ÜYELERİNİN ÇALIŞMA SEKTÖRLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Mesleği ile ilgili bir işte çalışan 6.789 üyenin 4.696'sı özel sektörde, 1.930'u kamu sektöründe ve 163'ü ise üniversitede çalışmaktadır.

ÜNİVERSİTELERİN MADEN MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜNDE OKUYAN ÖĞRENCİ SAYILARI

Üniversite	Öğrenci Sayısı
AFYON KOCATEPE	320
CUMHURİYET	542
ÇUKUROVA	597
DİCLE	267
DOKUZEYLÜL	305
DUMLUPINAR	576
OSMANGAZI	680
HACETTEPE	308
İNÖNÜ	362
İSTANBUL TEKNİK	573
İSTANBUL	220
KARADENİZ TEKNİK	380
BÜLENT ECEVİT	448
ORTADOĞU TEKNİK	254
SELÇUK	646
SÜLEYMAN DEMİREL	590
NİĞDE	215
TOPLAM	7.283

*İTÜ toplam sayısına, Cevher Hazırlama Bölümünde okuyan 200 öğrenci dahildir.

MADEN MÜHENDİSİ İSTİHDAMI SAĞLANABİLECEK KAMU KURUM VE KURULUŞLARI VE FAALİYET ALANLARI

TÜRKİYE TAŞ KÖMÜRÜ KURUMU (TTK)

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ)'na bağlı bir müessese olarak faaliyette bulunan Ereğli Kömürleri İşletme Müessesesi (EKİ) 19.10.1983 tarih ve 2929 sayılı kanunla kaldırılarak yerine Armutçuk, Kozlu, Üzülmaz, Karadon ve Amasra Taşkömürü İşletme Müesseselerini bünyesinde toplayan (TTK) Türkiye Taşkömürü Kurumu oluşturulmuştur. TTK'nın kuruluşu 96 sayılı KHK 'de yeniden düzenlenmiş ise de; 8.6.1984 tarih ve 233 sayılı KHK ile 96 sayılı KHK yürürlükten kaldırılmış ve 233 sayılı KHK'nin ekli listesinde yer alarak kuruluşu tamamlanmış olup, tescil ve ilanı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin 28.12.1983 tarih ve 912 sayılı nüshasında yayınlanmıştır.

TTK, 233 sayılı KHK gereğince hazırlanan ve Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu tarafından kabul edilerek 11.12.1984 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan "Türkiye Taşkömürü Kurumu Ana Statüsü" hükümlerine göre faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yüksek Planlama Kurulunun 12.03.2001 tarihinde onaylayarak değişen Ana Statünün 4.maddesinde, TTK'nın kurulmasındaki amacın genel sanayi ve enerji politikasına uygun olarak taşkömürü ile taşkömürü havzasındaki diğer maden rezervlerini en iyi şekilde değerlendirmek Yurt ekonomisine azami katkıda bulunmak olduğu belirtilmiştir.

Ülkemizde en önemli taşkömürü rezervleri Zonguldak Havzasında bulunmaktadır. Havzada bugüne kadar yapılan rezerv arama çalışmalarında, -1200 m derinliğe kadar tespit edilmiş toplam Jeolojik rezerv 1,31 Milyar ton olup, bunun % 39'u (yaklaşık 514 Milyon ton) görünür rezerv olarak kabul edilmektedir.

Ülkemizde taşkömürü madenciliği Zonguldak Taşkömürü Havzasında TTK tarafından gerçekleştirilmektedir. Derin yer altı kömür madenciliği yapılan Zonguldak Taşkömürü Havzasının karmaşık jeolojik yapısı tam mekanizasyona gidilmesini engellemekte, taşkömürü üretimi büyük ölçüde insan gücüne dayalı emek-yoğun bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Maden mühendisleri kurumda vardiya mühendisi, daimi nezaretçi, teknik nezaretçi ve idari personel olarak çeşitli görevlerde istihdam edilmektedirler.

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU (TKİ)

Türkiye maden kömürlerinin çağın tekniğinden yararlanılarak en iyi bir şekilde işletilmesi ve yönetimin, ihtisaslaşmış kadrolarla, tek merkezden yürütülmesini sağlamak amacıyla hazırlanıp, 22.05.1957 tarihinde de kabul edilen 6974 sayılı kanunla, kömür üretim faaliyetleri ile uğraşan müesseseler, Etibank'tan ayrılıp tüzel kişiliğe ve ekonomik bağımsızlığa sahip, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) bünyesinde toplanmıştır. Günümüzde 6974 sayılı Kanunla, 22.05.1957 tarihinde kurulan ve 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı KHK ile faaliyetleri yeniden düzenlenen Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) Genel Müdürlüğü, bir İktisadi Devlet Teşekkülü olarak çalışmalarını; 27.11.1984 tarih ve 18588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ana Statüsü" hükümlerine göre ve Devletin genel enerji ve yakıt politikasına uygun olarak linyit, turb, bitümlü şist, asfaltit gibi enerji hammaddelerini değerlendirmek, ülkenin ihtiyaçlarını karşılamak, yurt

ekonomisine azami katkıda bulunmak, plan ve programlar tanzim etmek, takip etmek, uygulama stratejilerini tespit etmek ve gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla sürdürmektedir.

Teşekkülün organları Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür. Ülkenin değişik yerlerinde kömür üretimi ve pazarlamasını yapan TKİ'ye bağlı 3 adet Müessese Müdürlüğü ve bu Müesseselere bağlı olarak çalışan 4 adet İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

TKİ Müessese Müdürlükleri ve Bağlı İşletmeler

1- GLİ: Garp Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğü Tavşanlı/KÜTAHYA

BLİ: Bursa Linyitleri İşletmesi Müdürlüğü Orhaneli/BURSA

2- ELİ: Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğü Soma/MANİSA

ÇLİ: Çan Linyitleri İşletmesi Müdürlüğü Çan/ÇANAKKALE

3- GELİ: Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessese Müdürlüğü Yatağan/MUĞLA

YLİ: Yeniköy Linyitleri İşletmesi Müdürlüğü Milas/MUĞLA

Maden mühendisleri kurumda vardiya mühendisi, daimi nezaretçi, teknik nezaretçi ve idari personel olarak çeşitli görevlerde istihdam edilmektedir.

MADEN İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MİGEM)

Ülkemizdeki madencilik faaliyetlerini düzenleyen 3213 Sayılı Maden Kanununda; madenlerin Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, bulunduğu yerin mülkiyeti ile ilgili olmadığı hükme bağlanmıştır. Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki madenlerde, işletmeye elverişli ekonomik bir cevherin bulunması durumunda ruhsatların verilmesi, denetimi, projelerinin incelenmesi ile ilgili madencilik faaliyetleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Madencilik faaliyetlerini düzenleyen kanunun uygulanması ile görevlendirilmiş Maden Dairesi, 9 Eylül 1993 tarih ve 21693 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 505 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Maden İşleri Genel Müdürlüğü haline dönüştürülmüştür.

Maden İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

1. Maden hakları ile ilgili ruhsatları vermek ve bu ruhsat sahalarındaki madencilik faaliyetlerini takip etmek,
2. Madenlerin aranmasını ve üretimini teşvik etmek amacıyla, mali olanaklar getirici arama ve üretimle ilgili faaliyetleri destekleyici tedbirler almak,
3. Madencilik faaliyetlerinin ülke ihtiyaçları, yararı, güvenliği ve gelişen teknoloji doğrultusunda yürütülmesini sağlayacak tedbirleri almak ve teşvik için gerekli önerilerde bulunmak,
4. Faaliyetlerin iş güvenliği ve işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini takip etmek,
5. Madencilik faaliyetlerini çevre ve kaynak koruma ilkesine uygun olarak yürütmek, ilgili kuruluşlar ile işbirliği içinde izlemek ve gerekli tedbirleri almak,
6. Maden kaynaklarının ülke menfaatlerine en uygun şekilde değerlendirilmesi için gerekli arama, üretim, stoklama ve pazarlama politikalarının esaslarını tespit etmek,
7. Ülke ve dünya madencilik faaliyetlerini takip etmek, bilgileri derlemek, değerlendirmek ve yayınlamak,
8. Maden sicilini tutmak, madenlerin genel envanterini yapmak,
9. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

Genel Müdürlük aynı zamanda Valiliklerden gelen 1 (a) Grubu ruhsat müracaatları ile ilgili talepleri incelemek ve cevaplandırmak ile 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında kendisine verilen görevleri de yerine getirmektedir.

Genel Müdürlükte çalışan maden mühendisleri ruhsat işlemlerinin yürütümünde görev almakta aynı zamanda ruhsat sahalarına gönderilen heyetlerde yer almaktadırlar.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ETİ MADEN)

Etibank, 14.06.1935 tarihinde 2805 sayılı Kanunla kurulmuş olup 1998 yılındaki yapılanma ile Eti Holding A.Ş. ve Ocak 2004 yılında yeniden yapılanma ile Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü adını almıştır.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, ilgili yasalar çerçevesinde ülkemiz bor minerallerinin üretilmesi, işletilmesi ve pazarlanması görevini yerine getirmektedir. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü kendisine bağlı Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları, Kırka Bor, Emet Bor, Bigadiç Bor İşletme Müdürlükleri ve İstanbul, İzmir, Bandırma, Değirmenözü Lojistik Müdürlükleri ile birlikte Yurt Dışı Temsilcilikleri ve İştirakleriyle Madencilik, Metalurji ve Kimya alanlarında faaliyet gösteren uluslararası bir kuruluştur.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü işletmeleri şunlardır:

- Kırka
- Emet
- Bandırma
- Bigadiç

Eti Maden; faaliyetlerini Kanun, Bakanlar Kurulu Kararları, İlgili Yönetmelik ve Genelgeler kapsamında yasal mevzuat çerçevesinde yürütmektedir. Kurumsal karar alma ve yürütme süreçleri 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) hükümleri, ihale işlemleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, personel işleri ise 399 sayılı KHK ile düzenlenmiş olmakla birlikte, KHK'de yer verilmeyen konularda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre işlem yapılmaktadır. Eti Maden'de çalışan işçi işlemleri ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre yapılmaktadır.

Maden mühendisleri kurumda vardiya mühendisi, daimi nezaretçi, teknik nezaretçi, hak ediş kontrolleri ve idari personel olarak çeşitli görevlerde istihdam edilmektedirler.

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MTA)

MTA; 14 Haziran 1935 yılında TBMM'de kabul edilen, 22 Haziran 1935 yılında Resmi Gazetede yayınlanan 2804 Sayılı Kanunla kurulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, kalkınma çabaları içerisinde madencilik konusu da ele alınmış, yeraltı kaynaklarımızın devlet eliyle çıkarılması ve değerlendirilmesi amacıyla, 1933 yılında Ekonomi Bakanlığı'na bağlı "Petrol Arama ve İşletme" ile "Altın Arama ve İşletme İdaresi" adıyla iki bağımsız kurum kurulmuştur. Daha sonra madenlerimizin gerekli jeoloji ve madencilik yöntemleriyle sistemli olarak araştırılması ve işletilmesi amacıyla 22 Haziran 1935 tarihinde 2804 sayılı yasayla Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü kurulmuştur.

SAM Grubunda jeoloji ve prospeksiyon yerine sondajlı çalışmalar önem kazanmış, yarma çalışmalarında bu gruba verilerek Teknik Ameliyat Grubu kurulmuştur. Daha sonra 1951'de Maden Etüt Şubesi, 1954 te de Jeoloji Şubesi kurulmuştur. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğü'nün adı, 13.12.1983 tarih ve 186 sayılı KHK'nin geçici 5 inci maddesiyle "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmektedir.

MTA ülkenin her yerinde etüt yapmıştır. Bu çalışmalar sırasında birçok yeni maden yatakları bulunmuş, bilinen maden yataklarına yeni rezervler ilave edilerek yatakların gelişmesi sağlanmıştır. Bu çalışmalarıyla MTA Türkiye ekonomisine ve yerbilimlerine büyük katkılarda bulunmuştur. Maden aramacılığının yanı sıra kuruluşundan başlayarak ülke jeolojisinin ortaya konulmasında önderlik etmiş; ikinci bir okul olarak, ilgili bölümlerden mezun olan yerbilimcilerin gelişmelerine yardımcı olmuştur.

MTA doğal kaynakların bulunmasına ve yer yüzeyinin kullanılmasına yönelik karada ve denizde jeolojik araştırmalar yapmakta olan MTA, eş zamanlı olarak yeni maden yatakları ve enerji hammaddelerinin keşfedilmesine ve geliştirilmesine dair bilimsel araştırmalar gerçekleştirerek etkin kullanımını sağlamakta, yerbilimleri dünyasına yeni veriler kazandırmakta, nitelikli araştırmacılar yetiştirmektedir.

Maden mühendisleri kurumda maden, jeotermal aramaları ve sondajları ile idari personel olarak çeşitli görevlerde istihdam edilmektedirler.

ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş. (EÜAŞ)

Elektrik Üretim Anonim Şirketi, Türkiye'nin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak, elektrik üretim faaliyetlerinde bulunmak amacıyla teşkil edilen kamu kuruluşu niteliğindeki, %100 hissesi hazineye ait bir şirkettir. Türkiye'deki elektrik üretiminin büyük bir kısmını karşılamaktadır.

Kuruma ait başlıca Termik Santraller ve Hidrolik Santraller şunlardır:

Afşin-Elbistan A/B Termik Santrali

Tunçbilek Termik Santrali

Aliağa Termik Santrali

Bursa Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali

Kangal Termik Santrali

Yatağan Termik Santrali

Çatalağzı Termik Santrali

Atatürk Hidrolik Santrali

Keban Hidrolik Santrali

Karakaya Hidrolik Santrali

Altınkaya Hidrolik Santrali

Hasan Uğurlu Hidrolik Santrali

Çatalan Hidrolik Santrali

Kurumda görevlendirilen maden mühendisleri, kömür sahalarında vardiya mühendisi, daimi nezaretçi, teknik nezaretçi ve idari personel olarak çeşitli görevlerde istihdam edilmektedirler.

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Çalışma hayatını düzenlemek, çalışma barışını sağlamak, iş sağlığı ve güvenliğini geliştiren tedbirler almak, toplumun tüm kesimlerinin sosyal güvenliğini sağlayacak ve istihdamı artıracak şartları geliştirmek, yurt dışında çalışan Türk işçilerinin çalışma hayatı ve sosyal güvenlikle ilgili hak ve menfaatlerini korumak ve bunları sürekli kılmak amacı ile kurulmuştur.

Bakanlık bu görevlerinden bir kısmını, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi eli ile yerine getirmektedir.

Bu birimlerden İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün görevleri arasında;

- İş sağlığı ve güvenliği konularında, mevzuatın uygulanmasını sağlamak ve mevzuat çalışması yapmak. Standart çalışmaları yapmak, normlar hazırlamak ve geliştirmek.
- İş sağlığı ve güvenliği ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi konularında inceleme ve araştırma çalışmalarını planlamak, programlamak ve uygulanmasını sağlamak.
- İşyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve diğer görevlilerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim ve belgelendirme usul ve esaslarını belirlemek.
- İş sağlığı ve güvenliği alanında ölçüm, analiz, teknik kontrol, risk analizi ve değerlendirmesi, eğitim, danışmanlık, uzmanlık hizmetlerini yapmak ve bu tür hizmetleri verecek özel ve tüzel kişi ve kuruluşların niteliklerini belirlemek, yetki vermek, yetkilerini iptal etmek, kontrol ve denetimini sağlamak, ta bulunmaktadır.

İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın görevleri arasında;

- Çalışma hayatı ile ilgili mevzuat çerçevesinde programlı veya program dışı teftiş, inceleme ve soruşturma yapmak.
- Kayıtdışı istihdamla mücadele etmek, bu amaçla sektörel analizlere dayalı denetimleri yürütmek ve bu konularda alınması gerekli tedbirleri önermek.

- Müfettişlerin iş teftişi ile ilgili faaliyet ve işlemleri hakkında teftiş, inceleme ve soruşturmaları yürütmek.
- Çalışma Şartları, alışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıt dışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak; müfettiş sayısı ve Kurulun diğer kaynakları göz önünde bulundurulurken denetlenecek sektörleri her yıl için belirlenecek esaslara göre sınıflandırmak suretiyle riskli sektörlerdeki işyerlerinin denetimine öncelik vermek, görevleri de bulunmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi alışma hayatı ve sosyal güvenlik konularında ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim, araştırma, inceleme, yayın, dokümantasyon ve danışmanlık faaliyetlerinde bulunmaktadır.

ÇASGEM; Bakanlık, bağlı kuruluşlar ile ilgili kuruluşların personeli ve özel veya kamu sektöründe faaliyet gösteren işyerlerindeki işçi, işveren veya yönetici personelin eğitimlerini sağlamak amacıyla; çalışma hayatı, sosyal güvenlik, işçi işveren ilişkileri, iş sağlığı ve güvenliği, toplam kalite yönetimi, iş teftişi, istihdam, verimlilik, iş piyasası etütleri, ergonomi, evre, ilk yardım, iş istatistikleri ile İşyeri Hekimliği, İşyeri Hemşiresi ve Sağlık Memurluğu, İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanlara sertifika programları düzenler.

Bu birimlerde görev alan maden mühendisleri iş müfettişliği, ve uzmanlık gibi çeşitli görevleri yerine getirmektedirler.

T.C. ÇEVRE VE ŐEHİRCİLİK BAKANLIğI

evre ve Őehircilik Bakanlığı faaliyetlerini 644 sayılı Kanun Hükümünde Kararname çerçevesinde yürütmektedir. Kararnamenin 2 inci maddesinde Bakanlığın görevleri tanımlanmıştır. Bakanlığın görevleri arasında sayılan ve maden mühendisliği hizmetlerini ilgilendiren görevler arasında;

- *Çevrenin korunması, iyileştirilmesi ile evre kirliliğinin nlenmesine yönelik prensip ve politikalar tespit etmek, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak,*

bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

- Faaliyetleri sonucu alıcı ortamlara katı, sıvı ve gaz halde atık bırakarak kirlilik oluşturan veya oluşturması muhtemel her türlü tesis ve faaliyetin, çevresel etkilerini değerlendirmek; alıcı ortamlar ile ilgili ölçüm ve izleme çalışmalarını yapmak; bahse konu tesis ve faaliyetleri izlemek, izin vermek, denetlemek ve gürültünün kontrol edilmesini sağlamak, bulunmaktadır.

Madencilik sektöründe yapılan denetlemeler bu süreçte çok önem kazanmıştır. Özellikle son yıllarda sektörde çevresel açıdan yaşanan olaylar, toplumsal duyarlılığı artırmakta ve ciddi sorunlara neden olmaktadır. Bu nedenle madencilik sektöründe yapılacak denetimlerde maden mühendislerinin de yer alması sorunun çözümünü kolaylaştırırken Bakanlığın iş yükünü de hafifletmektedir. Aldıkları eğitim ve kazandıkları mesleki formasyon bu alandaki çalışmalara ciddi katkı sağlamaktadır.

Maden Mühendisleri Odası olarak, üyelerimize çevre mevzuatı ve ÇED konusunda periyodik eğitimler verilmekte olup, meslektaşlarımız bu konuda sürekli olarak eğitilmektedir.

Çevre İl Müdürlüklerinin bünyesinde maden mühendisliği disiplinini ilgilendiren alanlarda maden mühendisi çalıştırılmaktadır.

İL ÖZEL İDARELERİ

Birçok İl'de I (a) Grubu madenlerin takibi ile ilgili birimlerin oluşturulmuş ve maden mühendisleri bu birimlerde istihdam edilmiştir.

Görevlendirilmiş olan maden mühendisleri işyeri açma ruhsatları ve izinlerden başlamak üzere işletme sürecini ve işletmenin sonlandırılmasını bütünleşik olarak içine alan uygulamada başta ocak geometrisi sonucu şevlerde oluşabilecek akma, kayma ve bunların çevreye vereceği zararların ortadan kaldırılması, dere yataklarında yapılan üretimlerde derenin yatağında akmasını engelleyebilecek mühendislik dışı uygulamaların önüne geçebilmek için, işçi sağlığı ve güvenliği bakımından oluşabilecek kazaların önlenmesi, madenleri tükenebilir bir varlık olduğu ve bu nedenle üretimleri sırasında titizlik gösterilerek zayıfların aza indirilmesi bakımlarından mühendislik bilim ve tekniğine uygun biçimde çalışmalarını yürütmektedirler.

Bu kapsamda,

- Maden ruhsatları için İşyeri açma ve çalıştırma ruhsatı vermek, bu ruhsatlarla ilgili gerekli koşulların sağlanıp sağlanmadığını yerinde denetlemek, evrakların doğru olup olmadığını denetlemek
- 1-a grubu kum-çakıl ocaklarına ruhsat vermek, ruhsat yerini denetlemek, koordinatları tespit etmek,
- Hammadde üretim izin belgesi düzenlemek, ruhsat yerini denetlemek, koordinatları tespit etmek,
- Jeotermal ruhsatlarını düzenlemek, ruhsat yerini denetlemek, koordinatları tespit etmek,
- Terk işlemlerinde, ruhsatların terke uygun olup olmadığını, çevre uyum planı çerçevesinde uygunluğunu denetlemek ve takibini yapmak,
- Kurum tarafından verilen ruhsatların takibini yapmak, projelerini incelemek, bu projeler çerçevesinde işletilip işletilmediğini denetlemek

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (DSİ)

DSİ Genel Müdürlüğü faaliyetlerini; 6200, 167 ve 1053 Sayılı Kanunlara göre yürütür. Bu kanunlar aşağıda özetlenmiştir:

28/02/1954 tarih ve 6200 Sayılı Teşkilât ve Vazifeler Hakkındaki Kanun ile;

- Yeraltı suyu etüt ve araştırmaları için kuyu açmak veya açtırmak,
- Yeraltı suyu tahsisi yapmak,
- Yeraltı sularının korunması ve tescili,
- Arama, kullanma ve ıslah-tadil belgesi vermek,

03/07/1968 tarih ve 1053 Sayılı Ankara, İstanbul ve Nüfusu 100 000'den Büyük şehirlere İçme Suyu Temini Hakkında Kanun ile;

- Baraj ve isale hattı,
- Su tasfiye tesisi inşaatları,
- Su depoları yapmak,

görevleri DSİ'ye verilmiş iken, 18/04/2007 tarih ve 5625 sayılı Kanun ile 1053 sayılı kanunun 10. maddesinin değişmesi neticesinde nüfus kriteri kaldırılarak Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme kullanma ve endüstri suyu ve gerekmesi halinde atık su tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmış olup 1053 sayılı Kanunun adı da "Belediye Teşkilâtı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiştir. Müdürlük aynı zamanda Hidroelektrik enerji üretiminde; öncelikle teknik ve ekonomik üretim potansiyeline ulaşmak gibi görevleri de üstlenmektedir.

Maden mühendisleri kurumda su sondajları, tünel yapımları, hammadde üretim temini yaptıkları sahalarda teknik nezaretçilikte olmak üzere idari personel olarak çeşitli görevlerde istihdam edilmektedirler.

T.C. KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

Otoyol, Devlet ve İl yolları ağını tespit etmek ve bu ağdaki değişiklikleri hazırlamak, Yol ağı üzerindeki yol ve köprüleri inşa ve ıslah etmek, onarmak ve emniyetle kullanmalarını sağlayacak şekilde sürekli bakım altında bulundurmak ve bu konularda gerekli eğitim yapmak,

Projelendirme, yapım, onarım, bakım ve diğer hususlar hakkında standartlar tespit etmek, teknik şartnameler hazırlamak,

Yolların kullanılması, yol ve trafik güvenliği ve bakımına ait esas ve kaideleri tespit etmek, yürütmek ve uygun göreceği yol işaretlerini tesis etmek,

Görevi ile ilgili işler için lüzumlu harita, etüd ve proje işlerini yapmak ve yaptırmak,

Genel Müdürlüğün çalışmalarına ait bilgileri toplamak, basmak, yayınlamak,

Yolların yapım, ıslah, onarım ve bakımına , emniyetle işlemesine gerekli garaj ve atelyeleri, makina ve malzeme ambarları ile depolarını, servis ve akaryakıtı, tesislerini, laboratuvarları, deneme istasyonlarını, tarihi yol ağlarına ait köprü ve diğer bütün yan tesisleri, yol boyu inkişafı ve ağaçlandırılması için lüzumlu fidanlıkları, dinlenme yerlerini, bakım ve trafik emniyetini sağlayacak bina ve lojmanları, verici telsiz istasyonları ile gerekli muhabere şebekelerini, Genel Müdürlüğün görevlerini daha verimli şekilde yönetimine yarayacak diğer her türlü sosyal tesisleri, hazırlayacağı ve hazırlatacağı plan ve projelerine göre yapmak, yaptırmak, onarmak, donatmak, işletmek, kiralamak ve bakımlarını sağlamak,

Burada belirtilen görevlerin yapılabilmesi için lüzümlü her türlü alet,edavat,taşıt ve makinalar ile donatımlarını, bunların işletilmesi ve onarılması için gerekli bütün malzemeyi seçmek, sağlamak, gerekenleri imal etmek veya ettirmek, depo etmek, onarmak, gerekli ambar, atelye ve tesisleri donatmak ve işletmek,

Genel Müdürlüğün görevleri içinde bulunan işlerin, yapılması, trafik akımının emniyetle ve kolaylıkla sağlanması için gerekli (arazi dahil) her türlü binalı ve binasız taşınmaz malları kamulaştırmak, satın almak, kiralamak, kanunlarına göre geçici olarak işgal etmek,

Otoyol, Devlet ve İl yolları ile ilgili diğer kanunların tahmil ettiği işleri yapmak.

Kurumda görevlendirilen maden mühendisleri, tünel yapımları ile karayollarının hammadde üretim temini yapılan sahalarda teknik nezaretçilikte olmak üzere çeşitli görevlerde görevlendirilmektedirler.

T.C. DEVLET DEMİRYOLLARI (TCDD)

Mevcut şebeke ve araçlarını hizmete hazır tutmak, gerektiğinde yeni hatlar ve bağlantı hatları inşa etmek, diğer ulaşım sistemleri ile beslemek ekonomik, güvenli konforlu ve çevreye duyarlı taşıma hizmeti sunmak misyonu ile faaliyetlerini yürütmektedir. Demiryolları inşasında da kullanılan agrega ve mıcır gibi tüm kayaçlar maden olarak tanımlanmış ve yine kanunda bu madenlerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerin maden mühendisi nezaretinde sürdürülmesi zorunluluğu kuralı getirilmiştir.

Yine Tünel Projelerinin iş akışında tünel tasarımından inşaat bitimine kadar geçen süre içinde yapılan delme-patlatma, tahkimat, nakliye, su atımı gibi yapılan işler Maden Mühendisliği disiplini içerisinde yer almakta ve dünyadaki uygulamalarda bu alanda maden mühendisi çalıştırılmaktadır.

Tasarım sırasında yapılan gerek zemin ve gerekse kaya mekaniği hesaplamaları ve uygulamaları maden mühendisliği bölümlerinde verilen temel derslerdir. Ayrıca tünellerin inşaatında yapılan havalandırma, delme-patlatma işlemi, tünel ve kuyu açılması sırasında kullanılan delici makinaların (TBM) seçimi ve uygulanması maden mühendisliği disiplininin temel konularındandır.

Bu çerçevede maden mühendisleri kurumda tünel yapımlarında ve hammadde üretim temini yapılan sahalarda teknik nezaretçilik gibi görevlerde görevlendirilmektedirler.

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (AFAD)

"İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri İle Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri Norm Kadro İlke Ve Standartlarına Dair Yönetmelik" in amaç kısmında "Bu Yönetmeliğin amacı; il müdürlükleri ile birlik müdürlüklerinde insan kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması ile hizmetlerde kalitenin artırılması amacıyla, ihtiyaç duyulan nitelik, unvan ve sayıda personel istihdamını sağlamaktır." denilmektedir.

Ülkemizde yaşanabilecek doğal afetlerde ve toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren önemli kazalarda önleme ve kurtarma faaliyetleri çok disiplinli bir çalışmayı gerektirmektedir. Yer araştırmaları, uzmanlık ve ekip çalışması gerektirdiği için dört meslek disiplininin (İnşaat, Maden, Jeoloji ve Jeofizik) özellikle Kaya ve Zemin Mekaniği konularında uzmanlaşmış mühendisleri tarafından yürütülmesi ve bu dört disiplini içinde barındıran kurum ve kuruluşlarca yapılmaktadır.

Yer araştırmaları genellikle bir ekip çalışması olup, karar verme ve yorumlama işlemlerinden önce veriler toplanmalı, kabuller yapılmalı ve her türlü konuda uzlaşılmalıdır. Zemin şartları ve bu şartlara uygun en emniyetli, verimli ve ekonomik bir üst yapı tasarımı yapabilmek için, birbirleriyle çok iyi koordine olan, Jeoteknik ve Yapı Mühendisliği konularından uzman bir inşaat mühendisi, Mühendislik Jeolojisi dalında uzman bir Jeoloji Mühendisi, Jeofizik Mühendisi ve Kaya Mekaniği ve Kazı Mekaniği uzmanı bir maden mühendisinden oluşan bir

ekip gereklidir. Yer araştırmaları, uzmanlık ve ekip çalışması gerektirdiği için dört meslek disiplininin (İnşaat, Maden, Jeoloji ve Jeofizik) zellikle Kaya ve Zemin Mekaniği konularında uzmanlaşmış mühendisleri tarafından yürütülmesi ve bu dört disiplini içinde barındıran kurum ve kuruluşlarca yapılması daha doğru yaklaşım olmaktadır.

Gerçekte, İnşaat Mhendislerini Geoteknik, Jeoloji Mühendislerinin Mühendislik Jeolojisi, Maden Mühendislerinin Kaya Mekaniği konularını kapsayan Jeoteknik konusu, bu çalışmaların esasını oluşturmaktadır. Maden Mühendisleri, aldıkları eğitim ve kazandıkları mesleki deneyimleri gereği bu konuda ve arama kurtarma konularında görev almaktadırlar.

SONUÇ:

Yukarıda Odamızın ye profili belirli istatistiklerle aktarılmıştır. Dikkat çekici bazı konuların irdelenmesinde yarar bulunmaktadır:

*İşsizlik oranı % 50 ile bir hayli yüksektir,

*Bünyesinde maden mühendisliği bölümü bulunduran niversite sayısı fazladır,

Odamıza kayıtlı üyelerimizin yaklaşık % 50'sinin işsiz yada meslek dışı işlerde çalıştığı görülmektedir. Yeni mezun üyelerimizde işsizlik oranı daha da yüksektir.

Madencilik, işsizlik ve yoksulluğun yüksek olduğu kırsal bölgelerde, gerek doğrudan gerekse söz konusu faaliyetin yarattığı yan ekonomik faaliyetler sonucu binlerce kişiye istihdam olanağı sağlamaktadır. Madencilik sektöründe giderek büyüyen işsizlik sorununun zm için acil olarak istihdam yaratma uygulamaları başlatılmalı ve istihdama olumlu katkıları olacak sektörler, projeler desteklenmelidir. Bu yapıların verimli çalışmasını sağlayacak mekanizmalar oluşturulmalıdır.

Ülkemizde halen maden mühendisliği bölümü olan 20 niversite bulunmaktadır. Ayrıca kurulmuş olup henüz ğrenci almayan bölümler de mevcuttur. Yılda yaklaşık 1.000 civarında mezun verilirken bu sayının yeni bölümlerin de ğrenci almasıyla 1.300'e yükseleceği tahmin edilmektedir.

Meslektaşlarımız arasında işsizlik ve istihdam sorunu yakıcı bir hal almıştır. Artık sorun meslektaşlarımızın ailelerinin, anne, baba ve eşlerinin de sorunları haline gelmiştir.

Üyelerimizin bulunduğu yerlerde yaptığımız toplantılarda üyelerin anne, baba ve eşleri de toplantılara katılarak, e- posta aracılığı ile Odamıza gönderdikleri iletilerde geçim sıkıntılarının yanı sıra " *biz bu çocukları ülkeye faydalı olsun diye okuttuk şimdi evde oturuyor buna nasıl bir çare buluruz*" şeklindeki talepleriyle psikolojik, sosyal ve ekonomik sıkıntılarını belirterek çare bulmamızı talep etmektedirler. Kısaca istihdam sorunu, meslektaşlarımızın ailelerinin de sorunu olarak hızla büyümektedir.

MTA, TKİ, TTK, ETİ MADEN, EÜAŞ gibi madencilik alanında üretici ve araştırmacı kamu kurumlarının yatırımları düşerken, madencilik faaliyetlerini denetlemekle görevli MİGEM, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Özel İdare Genel Sekreterlikleri, Sanayi İl Müdürlükleri, TCK, DSİ ve diğer ilgili kamu kurumlarının maden mühendisi istihdamında bir artış yokken, üniversitelerde mevcut yer bilimi bölümlerine ilave yeni yer bilimi bölümleri açılmış, açılmaya da devam etmekte ve kontenjanlar da artırılmaktadır. Mühendislik fakültelerinden yılda ortalama 1000 maden, mühendisi mezun olmaktadır. Maden Mühendisleri Odasının; istihdamın artırılmasına ilişkin girişimleri de sonuçsuz kalmaktadır. Kamu kurumlarına gerektiği halde çok az sayıda maden mühendisi alınmaktadır. Oysa ülkemizin kalkınmasının ön koşulu, doğal kaynaklarımızın ülkemiz sanayisinde kullanılmak üzere üretilmesi ve değerlendirilmesidir. **Bunun için de kamu kurumlarına maden mühendisi istihdamının artırılması gerekmektedir.**

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, meslektaşlarımızın en önemli sorunu olan işsizlik konusunun değerlendirilmesini ve çözüm üretilmesi konusunda gerekli duyarlılığı göstereceğiniz inancıyla çalışmalarınızda başarılar dileriz. Bu konuda Odamız bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da gereken çalışmayı yapacaktır. **06 Mayıs 2013**